

Nr 29

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag ur kyrkofonden.

Genom en den 21 februari 1969 dagtecknad proposition, nr 17, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden, föreslagit riksdagen att

1. dels medge att ur kyrkofonden

a) till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse utgår dels för tiden den 1 januari 1968—den 30 juni 1969 ytterligare avlöningsbidrag med sammanlagt 27 825 kr., dels fr. o. m. den 1 juli 1969 tills vidare 18 bidrag om vardera 31 250 kr. för budgetår för avlöning av präster, som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet,

b) för budgetåret 1969/70 utgår medel med högst 80 000 kr. för anlitande av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom vederbörande statsdepartement,

c) för budgetåret 1969/70 utgår bidrag till Svenska diakonsällskapet med högst 75 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet,

d) till kostnader i samband med Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling i Uppsala utgår bidrag med högst 90 000 kr.,

2. dels besluta, att kostnaderna för de nedan under punkt 5 angivna utredningarna skall stanna slutligt på kyrkofonden.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen rör frågor om anslag ur kyrkofonden. Sålunda läggs förslag fram om uppräknig av avlöningsbidragen till sjömanspräster. För anlitande av biträde inom utbildningsdepartementet vid handläggningen av kyrkliga ärenden begärs oförändrat belopp. Till den kyrkomusikaliska utbildningen vid Sköndalsinstitutet föreslås ett bidrag av 75 000 kr. Ett belopp av 90 000 kr. föreslås utgå för att täcka kostnader i samband med Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling i Uppsala. Slutligen föreslås att kostnaderna för vissa avslutade utredningar på det kyrkliga området skall stanna slutligt på kyrkofonden.

1. Avlöningsbidrag till sjömanspräster

Ur kyrkofonden utgår f. n. till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse enligt 6 § andra stycket 4 lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond (senaste lydelse av 6 § andra stycket 4 se 1951: 571) 18 bidrag om vardera 28 700 kr. årligen för avlönande av präster, som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet.

Svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse anhåller om 18 bidrag ur kyrkofonden även för budgetåret 1969/70 men begär att varje bidrag höjs med 2 562 kr. Av detta belopp motsvarar 1 062 kr. enligt styrelsens beräkningar 1968 års lönehöjningar till statens tjänstemän. Återstoden av den begärda höjningen, 1 500 kr., avser del av kostnader för vikarie, när sjömanspräst åtnjuter ledighet. Styrelsen framhåller, att den i stor utsträckning måste sända ut prästerliga vikarier för semesterlediga sjömanspräster, bl. a. med hänsyn till att besöks- och aktivitetsfrekvensen ofta ökar under sommarmånaderna. Enligt styrelsens uppfattning bör kyrkofonden svara för åtminstone hälften av genomsnittskostnaderna för vikarier för det antal sjömanspräster som avlönas med bidrag ur fonden. Slutligen anhåller styrelsen om retroaktivt tillägg för tiden den 1 januari 1968—den 30 juni 1969 med 1 062 kr. för år för var och en av de präster för vilka bidrag under motsvarande tid har utgått ur kyrkofonden (17 präster under första halvåret 1968, därefter 18). Styrelsen har under budgetåret 1967/68 på 40 platser utomlands haft 74 anställda, varav 28 sjömanspräster, 43 assistenter och 3 vaktmästare.

Kammarkollegiet har inget att erinra mot att varje avlöningsbidrag på grund av 1968 års lönehöjningar räknas upp med 1 062 kr. Med anledning av yrkandet om ett särskilt tillägg för vikariatskostnader har kollegiet inhämtat, att sjömansvårdsstyrelsens kostnad för varje semestervikarie för sjömanspräst i genomsnitt uppgår till ca 3 000 kr. för år. Kollegiet har vidare erfarit, att årslönen till sjömanspräster i styrelsens tjänst inte i något fall understiger 26 300 kr. och att kostnaderna för pensions- och grupplivförsäkringsavgifter för varje sjömanspräst har uppgått till ca 4 900 kr. under det senaste året. Mot denna bakgrund har kollegiet inte heller något att invända mot att varje bidrag höjs med 1 500 kr. för vikariatskostnader. Däremot avstyrker kollegiet yrkandet om retroaktivt tillägg för tiden den 1 januari 1968—den 30 juni 1969. Kollegiet erinrar i detta sammanhang om att bidragen i viss mån är skönsmässigt bestämda och inte avser att exakt motsvara lönerna i vissa angivna lönegrader.

Departementschefen

I likhet med vad som har skett tidigare bör bidragen höjas med hänsyn till de allmänna lönehöjningar som har ägt rum. Jag finner det vidare skäligt, att även kostnaderna för semestervikarier beaktas, när bidragens storlek fastställs, och föreslår därför, att varje bidrag den 1 juli 1969 höjs med 2 550 kr. till 31 250 kr.

Vad angår frågan om retroaktiva tillägg kan väl vissa skäl anföras för att de av-

skaffas. Sådana tillägg har emellertid utgått under flera år och bör enligt min mening kunna utgå även i fortsättningen. Jag förordar att retroaktiva tillägg, som ungefär motsvarar 1968 års lönehöjningar till statens tjänstemän, får utgå för tiden den 1 januari 1968—den 30 juni 1969. Tilläggen bör utgå med 1 050 kr. för år och bidrag, dvs. med ett sammanlagt belopp av 27 825 kr.

2. Anslag till anlitande av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden

Enligt 6 § andra stycket 6 lagen om kyrkofond (senaste lydelse av 6 § andra stycket 6 se 1959: 139) skall ur kyrkofonden utgå anslag, som Kungl. Maj:t och riksdagen finner skäligt ställa till vederbörande statsdepartements förfogande för anlitande av biträde vid handläggning av kyrkliga ärenden. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 80 000 kr. För nästa budgetår räknar jag med ett lika stort medelsbehov och föreslår därför, att ett oförändrat anslag av 80 000 kr. anvisas för ändamålet.

3. Bidrag till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet

Enligt 6 § andra stycket 9 lagen om kyrkofond (senaste lydelse av 6 § andra stycket 9 se 1960: 164) har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av högst 70 000 kr. ur kyrkofonden som bidrag till kostnaderna för den kyrkomusikaliska linjen vid Sköndalsinstitutet.

Direktionen för Svenska diakonsällskapet anhåller, att anslaget till utbildningen budgetåret 1969/70 höjs till 136 178 kr., vilket belopp motsvarar de beräknade kostnaderna för avlöningar åt lärare efter avdrag av elevavgifter. Vidare anhåller direktionen om ett tilläggsanslag av minst 2 267 kr. för budgetåret 1968/69 för beräknade lönetillägg åt lärarna vårterminen 1969. Kostnaderna för lokaler, undervisningsmateriel m. m. avser diakonsällskapet att betala.

Kammarkollegiet erinrar om att direktionen beräknade lärarkostnaderna för innevarande budgetår efter avdrag av elevavgifter till 126 479 kr. Motsvarande kostnader för nästa budgetår låter sig inte beräknas, förrän lönetilläggen för åren 1969 och 1970 har fastställts. Kostnaderna torde dock inte komma att mera avsevärt understiga det belopp som direktionen har angett och som innebär en väsentlig höjning. Kollegiet tillstyrker därför en höjning av bidraget med 5 000 kr. Däremot avstyrker kollegiet bestämt yrkandet om ett tilläggsanslag för innevarande budgetår.

Departementschefen

Med hänsyn till Sköndalsinstitutets ökade kostnader för lärarlöner och timarvoden förordar jag, att bidraget höjs med 5 000 kr. till högst 75 000 kr. Något tilläggsanslag för innevarande budgetår är jag däremot inte beredd att tillstyrka.

4. Anslag till kostnader för Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling

Enligt 6 § andra stycket 9 lagen om kyrkofond utgår ur kyrkofonden anslag till extra utgifter med ett av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämt belopp för år. Beloppet får efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas till kyrkliga ändamål. Anslaget, som för det kyrkliga området motsvarar anslagen till extra utgifter under riksstatens särskilda huvudtitlar, är uppfört med 110 000 kr. Vid sidan av detta anslag har för budgetåren 1967/68 och 1968/69 anvisats sammanlagt 150 000 kr. av kyrkofondsmedel som bidrag till kostnaderna för Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling i Uppsala i juli 1968.

Ärkebiskopen har anmält, att den svenska värdkommittén för generalförsamlingen har fått ett slutligt underskott på 90 000 kr., och anhållit, att samma belopp anvisas ur kyrkofonden för att täcka bristen. Utgifterna för Sverige i egenskap av värdland och det svenska bidraget till världsrådets allmänna budget för generalförsamlingen uppgår tillsammans till ca 750 000 kr. Man har anskaffat ca 510 000 kr. på frivillig väg.

Departementschefen

Kostnaderna för det stora världskyrkomötet i Uppsala sommaren 1968 har för Sveriges del blivit betydligt större än man från början hade räknat med. Betydande belopp har emellertid anskaffats på frivillig väg. Jag tillstyrker, att 90 000 kr. anvisas ur kyrkofonden för att täcka det underskott som har uppkommit för den svenska värdkommittén. Beloppet bör med hänsyn till sin storlek anvisas vid sidan av det ordinarie anslaget till extra utgifter.

5. Kostnaderna för vissa avslutade utredningar

Statskontoret har anmält, att vissa belopp har utgått förskottsvis från kyrkofonden för bestridande av kostnaderna för ett antal utredningar på det kyrkliga området, vilka har avslutat sin verksamhet under åren 1963—1965. De utredningar som avses och de utbetalade beloppen framgår av följande sammanställning.

Sakkunnig för översyn av förslag till bihang till kyrkohandboken . .	8 020: 46
Sakkunnig för översyn av förslag till alternativ aftonsångsritual	16 174: 50
Utredning rörande de svenska utlandsförsamlingarnas ekonomi m. m.	33 063 :48
Kyrkoberedskapsutredningen	125 573: 57
Sakkunnig för översyn av bestämmelserna rörande utlandskyrkoherdarnas avlöningsförmåner	12 157: 60

Kammarkollegiet hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att kostnaderna för dessa utredningar skall stanna slutligt på kyrkofonden.

Departementschefen

De angivna utredningarna är enligt min mening alla av den art att kostnaderna för dem bör betalas av kyrkofondsmedel. Jag förordar därför, att kostnaderna förna för dessa utredningar skall stanna slutligt på kyrkofonden.

Utskottet

Utskottet har inte någon erinran mot vad som föreslagits i propositionen. Utskottet hemställer därför

att riksdagen bifaller propositionen nr 17.

Stockholm den 15 april 1969

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Göran Karlsson (s)*, Svante Kristiansson (s)*, Åkesson (fp)*, Ebbe Ohlsson (m), Erik Jansson (s)* och Nils Nilsson (cp)*;

från a n d r a kammaren: herrar Grebäck (cp), Ekström (s), Sundelin (s), Tobé (fp), Hammarberg (s), Hugosson (s), Josefson i Arrie (cp) och Burenstam Linder (m).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.